

Muž,

který téměř uklouzl

Myšlenky k 73. Žalmu

Pisatel začíná tento krásný Žalm prostým, a přece nádherným konstatováním o Bohu, a končí ho šťastným závěrem vzhledem k sobě samému. „*Jistě že jest Bůh dobrý*“ je konstatování prvního verše; „*Mně nejlépe jest přidržeti se Boha /blížití se Bohu/*“ je závěr v posledním verši. Jestliže souhlasíme s konstatováním v úvodu, musíme také dát zapravdu závěru.

To konstatování však není nějaký všeobecný výrok o Boží dobrotivosti vůči Jeho stvořením – jakkoli i to je pravda, nýbrž ujištění, že Bůh je **dobrý Izraeli**, „*těm, kteří jsou čistého srdce*“. Velké téma tohoto Žalmu je dokázat, že Boží dobrotivost platí Jeho lidu přes okolnosti zkoušek, jimiž snad musí procházet, přes trápení, s nímž se může setkávat, a přes utrpení, která snad musí strpět.

Této pravdě se však musíme naučit ze zkušenosti. Proto skladatel Žalmu Azaf vypráví o zkušenostech, jimiž se naučil těmto dvěma velkým pravdám: Předně že Bůh je ke Svému lidu přes převládající zlo dobrotivý, a za druhé, že Bůh je uprostřed převládajícího zla zdrojem pomoci pro Svůj lid.

Skladatel Žalmu začíná příběh svých zkušeností tím, že nám vypráví, jak na jeho cestě zlým světem přišel den, ve kterém jeho nohy téměř uklouzly (verš 2). Je napsáno, že je „*úzká cesta, která vede k životu*“ – a to platilo také pro bohobojného skladatele Žalmu v jeho dnech, tak jako to platí pro křesťany dnešních dnů. Na úzké cestě stačí jeden chybný krok tím či oním směrem, abychom se dostali z cesty pryč. Abychom uklouzli z úzké cesty, není nutné udělat zlou chybu, které by si druhí všimli. Cesta skladatele Žalmu nebyla zatížena těžkým selháním, které by ho u světa uvedlo v nemilost; přes jeho rty nepřešla žádná hněvivá nebo netrpělivá slova, která by prozrazovala stav jeho srdce, a přece téměř uklouzli. Kdybychom neměli jeho vlastní vyznání, nikdo by si toho v jeho chování nebo v jeho slovech nevšiml.

I když to tak vůbec nevypadalo, vyznal, že téměř ztratil svoji důvěru v Boha. Jeho nohy téměř uklouzly ze skály (verš 26). Vysvětluje nám také, jak došlo k tomu, že jeho důvěra tak vážně zakolísala. Tajemství je odhaleno. Zaměstnával se se zlými, když nebyl blízko Boha. Proto měl omezený a překroucený obraz o zlu. Viděl blahobyt bezbožných a bídu bohobojných, a v důsledku toho záviděl podílu bezbožných, nesouhlasil s dílem bohobojných a téměř ztratil důvěru v Boha.

Ve verších 4 až 12 vykresluje vážný obraz bezbožných. Musíme však pomyslet na to, že to je popis bezbožných z pohledu věřícího, jenž v té chvíli není v obecenství s Bohem, takže to, co říká, je sice pravda, ale není to plná pravda. I dnes je tomu tak, že bezbožní se vyznačují „*pýchou*“, „*ukrutnostmi*“, „*špatností*“ a „*útlakem*“. Nejenže pronásledují bohobojné, ale jsou také rouhači Boha, kteří „*stavějí proti nebi ústa svá*“. Říkají, že Bůh si věcí lidí nevšímá a že Nejvyšší nic neví, a přesto se jim daří dobře a jejich bohatství se rozmnožuje.

Takový tedy je pohled člověka, jenž nežije ve společnosti s Bohem. Bezbožným se dobře daří, bohobojní trpí a Bůh nečinně přihlíží. Boží vláda zdánlivě naprosto zmizela ze země.

Ve verších 13 a 14 Azaf popisuje, jak působí zaměstnávání se zlem na bohobojnou duši, není-li v obecenství s Bohem. Je pokoušena myslet si, že je zbytečné mít čisté srdce a nevinné ruce. Co mi to prospěje, když udržuji své myšlenky v pořádku a odstupuji od zlého, když nakonec přece bezbožní mají prospěch a já jsem trápen a každého jitra na mne přichází kázeň?

Jsou dvě léčky, jimž je věřící ustavičně vystaven a skrze něž mohou naše nohy sklouznout ze skály důvěry v Boha. Na jedné straně to je zaměstnávání se zlem, aniž bychom přitom byli v Boží přítomnosti, a na druhé straně lhostejnost vůči zlu pod záminkou lásky. Jestliže se tak jako skladatel

Žalmu zabýváme zlem, jsouce odděleni od Boha, ztrácíme svou důvěru v Boha. Jestliže jsme lhositelní vůči zlu, je to Bohu odporující. Lhostejnost vůči zlu ve shromáždění je lhostejnost vůči Kristově slávě. Lhostejnost vůči zlému ve světě je lhostejnost vůči Božím právům.

Skladatel Žalmu byl chycen do první z těch dvou léček. Na konci byl zcela zděšen a sklíčen. Byl v pokušení myslet si (neboť zde nejde o to, co říká, nýbrž o zjevení jeho nejniternějších myšlenek), že jeho bázeň před Bohem je naprosto nadarmo a zdánlivě mu jen jítro za jítrem přináší nové starosti.

Avšak v nejtemnějších chvílích jeho zkušeností se prosazují božské náklonnosti (verš 15). Rozjitřené a hněvivé myšlenky se mu hnaly hlavou, ale láska k Božímu lidu, důkaz víry v Boha, zadržela jeho rty. Říká: „*Kdybych byl řekl: Budu mluvit stejně jako oni, byl bych nevěrný pokolení tvých synů.*“ (verš 15 – přel.) Avšak ačkoli své rty pevně uzavírá, bolestivé myšlenky ničí jeho vnitřní pokoj. Neví, jak má Boží dobrotitost vůči Jeho lidu přivést do souladu se stavem utrpení, v němž se nalézá, zatím co se současně bezbožným dobře daří (verš 16).

Ale vnitřní konflikt je časově omezený. Trvá – „až“ se žalmista vrací zpět ke skrytému místu, od kterého se odchýlil – „až“, jak říká, „*jsem všel do svatyně Boha silného*“ (verš 17). Svatyně mluví o Boží přítomnosti. Vně svatyně hleděl na zlé bez Boha, uvnitř svatyně hledí na všechno a na každého v obecenství s Bohem. Jaký to je rozdíl! Vně bylo vše viděno ve vztahu k času, uvnitř je vše viděno ve vztahu k věčnosti. Bezbožnost lidí, Boží dobrotitost, blahobyť hříšníků a utrpení věřících už nejsou viděny ve spojení s časností, nýbrž ve vztahu k velkému konci, ke kterému se vše pohybuje. Člověk – vždy krátkozraký – může přehlédnout jen málo; Bůh – se svým daleko jdoucím pohledem – vidí od začátku už skončení. Je pravda, že žalmista má na zřeteli stále ještě ty zlé lidi, ale vidí je nyní s Bohem a náhle z jeho zorného pole mizí momentální blahobyť a přechodné triumfy bezbožníků, a místo toho vidí úzkost působící konec, ke kterému spějí.

Ale to ještě není vše, neboť ve svatyni se učíme znát **mnoho** pravd. Žalmista poznává další pravdu, totiž že Bůh, ačkoli zdánlivě nepozoruje blahobyť bezbožníků nebo bídu bohabojných, přece stojí v cestách Svě vlády za vším (verše 18-20). Musí proto vyznat: „*... na místech plzkých jsi je postavil a uvržeš je v spustliny, ... obraz ten jejich za nic položíš.*“ Vypadalo to skutečně tak, jako kdyby žalmista byl na kluzkých místech, neboť téměř uklouzl. Na druhé straně se zdálo, jako kdyby bezbožní byli pevně založeni na nějaké skále, neboť se jim ve světě dařilo a jejich bohatství přibývalo. Ve skutečnosti stál na skále bohabojný, i když kolísavě; a bezbožní byli na plzkých místech, i když se jim dobře dařilo. Když se na blahobyť bezbožných díval odděleně od svatyně, byl ten bohabojný muž zděšen. Jestliže se nyní dívá na bezbožné ze svatyně, vidí, že na konci budou svrženi. Když byl vzdálen od Boha, zdál se mu být blahobyť bezbožných velmi reálným a trvalým; ve svatyni to nebylo nic než přecházející sen.

Svatyně nadto učí duši ještě hlubším lekcím. Žalmista viděl pravý charakter a konec bezbožných; objevil Boží vládu, která je v činnosti za kulisami. Nyní musí pohlédnout za sebe na své chození a na své cesty, aby poznal skryté věci svého vlastního srdce (verše 21 a 22). Zkouška se stává osobní. Jestliže svatyně odhalila charakter hříšníka, pak ukáže také skryté zdroje zla v srdci věřícího. Ve světle svatyně je všechno odkryto. „*Když zhořklo srdce mé,*“ říká, „*nesmyslný jsem byl, aniž jsem co znal, jako hovádko byl jsem před tebou.*“ Zvíře jedná bez nejmenšího vztahu k Bohu. Když věřící škrtne Boha ze svých myšlenek, klesá daleko pod úroveň přirozeného člověka: na úroveň zvířete. K tomuto poznání je zde žalmista veden.

Jakmile prohlédl zlo svého vlastního srdce, může jej Bůh ihned učit krásnějším a šťastnějším lekcím. Neboť svatyně je ukryté, svaté místo, kde mohou být srdci rozvinuty Boží hloubky. To byla

také šťastná zkušenost věřící ženy pozdějších dnů, která prožila Boží svatyni v Ježíšově přítomnosti, když seděla u Jeho nohou a naslouchala Jeho slovům. Skladatel Žalmu byl veden do hloubek, a nyní má vystoupit do výšin. Poznal něco o svém vlastním srdci, a tím byl připraven poznávat Boží srdce. Nikdy nejsme více hotovi přijímat dobrotu Jeho srdce, než když jsme poznali špatnost svého vlastního srdce. Poznání toho, co je v nás, připravuje cestu pro zjevení toho, co je v Něm. Proto jsou žalmistovy myšlenky odvedeny od všeho toho, čím byl před Bohem, aby se těšil z toho, co je Bůh pro něho. Říká: „...jako hovádko byl jsem před tebou. Avšak vždycky jsem byl s tebou.“ I když rozjitřené a hořké myšlenky zuřily v jeho srdci, byl přece předmětem neúnavné, Boží péče. Říká jakoby: „Já už jsem nemyslel na Boha, ale On na mne nepřestal myslet – vždycky jsem s Tebou.“

Kromě toho měl nejenom místo v Božím srdci, nýbrž byl také držen Boží rukou, neboť říká: „*Ujal jsi mne za mou pravici.*“ Zbloudil jsem, choval jsem se jako zvířátko, pustil jsem se Jeho ruky, ale On mne nikdy nenechal. Málem bych byl uklouzl, ano, vyklouzl bych, kdyby mne nedržel za mou pravici. Jeho milující srdce si mne stavělo před sebe a Jeho mocná ruka mne pevně držela.

Když s velkou radostí poznal všechno to, čím Bůh v minulosti pro něho byl, když jeho nohy málem uklouzly, může nyní v absolutní důvěře ve vše, čím Bůh i v budoucnosti pro něho bude, hledět vpřed. Na každém kroku své cesty na zemi může říci: „*Podle rady své ved' mne.*“ Nemusím své srdce zatěžovat tím, že se budu snažit rozplést všechny mne matoucí otázky mé životní cesty tímto zlým světem, neboť Bůh sám mne povede. A nakonec, když bude dosažen konec cesty, když malý den člověka přešel a rozbřeskne se den slávy, „*v slávu přijmeš mne*“ (verš 24).

Jak šťastný smí být věřící, jenž takto poznal Boha v skrytu svatyně, že může říci: „Jeho srdce má o mne starost, Jeho ruka mne drží, Jeho moudrost mne vede a Jeho sláva mne uvítá.“

Kdo takto zná Boha, nalézá v Něm také uspokojení pro duši. Není jen předmětem Božího zájmu, nýbrž Bůh sám se pro něho stává jediným předmětem. Říká: „*Koho bych měl na nebi? A mimo tebe v žádném líbosti nemám na zemi.*“ Ale co je s blahobytem bezbožných, s jejich bohatstvími a jejich pohodlným životem, kterým tehdy tak záviděl? „Ach,“ řekl by skladatel Žalmu, „nemluv mi už o těchto věcech. Byl jsem ve svatyni a poznal jsem Boží srdce a mimo Něho nemám na zemi v ničem zalíbení.“

Avšak můžeme říci: „Jsi zjevně chudý a slabý, a to uprostřed světa, kde je všechno proti tobě.“ „To vím,“ asi by odpověděl žalmista, „neboť jsem se hořkou zkušeností naučil, že mé tělo i mé srdce klamou, neboť byla doba, kdy mé nohy málem uklouzly, ale pak jsem byl ve svatyni a našel jsem místo odpočinku pro své ubohé, chvějící se srdce“ – „*skála srdce mého a díl můj Bůh jest na věky*“ (verš 26). To srdce, které tehdy závidělo bezbožným, našlo svůj uspokojující díl v Božím srdci. Nohy, které téměř uklouzly, stojí nyní pevně na skále.

Ano, Bůh je dobrý Svému lidu (verš 1); a je dobré se Bohu blížit (verš 28); a ten, kdo se Bohu blíží, bude také o Bohu svědčit před lidmi. „*Skládám v Panovníku Hospodinu doufání své, abych vypravoval všechny skutky jeho.*“

H. Smith

